

500,00
Hatto Louisa

juupiaonik
uicitegali

Andria Frank

pitomac siemenista uiciteg-
skog II. ^a tecaja.
pitomac 1861.

VESELJE

Majke Slavonie, pri udaji svoje
kćeri Lèpote Srèmicе,

iliti

Pri obćežudjenom Došastju
Presvètlog Gospodina

C. K. KOMORNIKA; PRI VISOKOM BANSKOM
STOLU KRALJEVINAH HÈRVATSKE,
SLAVONSKE I DALMATINSKE PRI-
SÈDNIKA; ISTIH KRALJEVINAH
I NJIHOVIH MUNICIPALNIH
PRAVICAH STUPA I BRA-
NITELJA POGLAVITOG

ZA

VÈRHOVNOG ŽUPANA SRÈMSKOG, 16. TRAVNJA
1845 ZBIVŠEM SE.

U ime Slavonskih domorodacah prosto opèvano po jed-
nom Bosanske iliti Diakovačke i Srèmske zako-
nito ujedinjenih Biskupiah Svećeniku.

Drugò izdanje.



U Oseku slovi Juliane udove Divald.

SVEUČILIŠTE Z
 JOSIPA JURJA STROSMAYERA
 U OSIJEKU
 GRADSKA I SVEUČILIŠNA KNJIŽNICA,
 OSIJEK
 Broj inventara: 315 994
 Signatura: 886 Z-1

Oj! Ti Care sa svom kućom jasnom!
 Bog Te svakim nadario darom,
 Zdravljem, slavom, srećom na oružju,
 Što si nam se tako smilovao!

GRADSKA I SVEUČILIŠNA KNJIŽNICA
 OSIJEK

Pěsnik.



871366023

Znate l' bratjo, šta je ono bilo,
Što ev' ima nekoliko danah
Neobičan neki šum po zraku
I pëvanje čujaše s' ugodno,
Na podobu pëvanja onoga
Nad bethlemskom kojim kućaricom
U jaslicah Božanstveno Čedo
Pozdraviše nebesni dvorani:
„Slava,“ kličuć *„na visini Bogu!“*
Znate l' bratjo, šta je ono bilo?

Kćer udaje majka Slavonia,
Zaostavšu skoro udovicu
Po imenu lëpotu Srëmicu.
Na pir zove 'z bliza i 'z daleka,
Gdëgod koga od roda imade,
A na Frušku na goru zelenu,
Da, bud rëdko takva svadba biva,
I rëdkim ju obavi veseljem,
Nek se čuje na sve četir strane,
I spominje dok je svëta bëla.
U svatove dakle te leteći
Sa svih stranah Slavonkinje Vile
Pëvanjem su zrak ono punile:
„Slava,“ kličuć *„na visini Bogu“*
„I junačkim mir pukom slavenskim!“

Sto pak rekoš bratjo moja draga!
 Rēdko svatba da takova biva,
 A u naših tim još rēdje stranah,
 Tak' da je se niko i nesētja,
 Kad vam kaŹem čudit se nećete:
 Kčer udaje majka Slavonia
 Za sestrina udāje ju sina!

Običaje, istina, to bivati,
 Običaje ali vērlo malo,
 Ali važnih samo iz uzroka.
 Kad na primēr mudro poglavarstvo
 U nekujih osobnih slučajih
 Dopuštenje takovo podēli
 Veleslavnoj kojoj obiteli:
 Il' da joj se zavičaj neraspe,
 Il' dērŹava da cēla nestrada,
 Tudja kerv bo vēr ostaje tudja,
 Ona drugi zavičaj imade,
 Druga mi ju dērŹava privlači,
 Druge Źelje, druge joj namēre:
 Tudje tudje, a svoje je svoje!

A taj uzrok i ovdē biaše,
 Te se onaj, koji vlast imade —
 Bog mu dao svoj blagoslov 'z gora! —
 Te se skloni i milost ukaza,
 Ukaza ju i majci i kērci,
 I rodbini kojoj broja nije.

Tko bo nezna u kako nezgodnom
Sremica se nalazila stanju;
 Na koliko bjāše posernula,
 Kud je pošla, za kim se pavela;
 Kol'ko suzah staroj majci svojoj
 I ostalim uzročila sestram!
 Al' da o tom ništa nespominjem,
 Već da rečma nebesnih pēvōcah
 I letećih u svatove Vilah,
 Pridodamo iza svega glasa:
 „Hvala svētloj na prestolju glavi,
 „Koja od nas strašne nepogode
 „Ukloniti htēde i umēde.
 „Nek strah ide kuda njemu drago
 „Preko Drave il' preko Dunava;
 „Nek se šetje, neka zanjke metje,
 „Komu znade i volju imade;
 „Il' štono bi najbolje činio —
 „Videć carstvo da mu je klonulo —
 „Nek se baci u naručaj Istru,
 „Pak u sinje neka bēži morje,
 „Nek si traži kog će za nos vodat,
 „U nas drugo nastalo je vrēme!“

Al kad bi me hteli poslušati,
 Rado bi vam bratjo popēvao
 O rečenu piru i veselju.
 Perhn'mo dakle za časak onamo
 Mislih naših lahganih na krilih,

Da vidimo samo za zabavu,
 Da vidimo šta se tamo radi.



Mili Bože divna pozorišta!
 Silna mnoštva, a čudnih pripravah.
 Uzvišenom uspored na mjestu,
 Pavši jedna o zagerljaj drugoj,
 Od radosti suzam mijuć lice
 Nerazlučne dvě sěde sestrice,
Slavonia sa sejom *Hervatskom*
 U svečano ruho obučene,
 Ona modrim, ova plaštom bėlim.
 Modra boja, boja od stalnosti,
 Za zlamenje: u pėrkos tolikim
 Nemilosno — kobnim da udarcem,
 Ravno stalnoj srěd morja klisuri,
 I imenu svom je i plemenu
 Čversto — vėrna za svagda ostala.
 Nit mogoše nekih izrodicah,
 I tudjinstva klanjaocah slėpih,
 Bez kreposti ljudih i značaja,
 Nit mogoše, velim, nit će' moći,
 Hude spletke takvih joj naudit.
 Bėla boja oštroumnost znači,
 I čistoću blagovėrnog sėrca,
 Za zlamenje: kako mudro znade
 Prot nasilju i prot nasertanju,
 Proti zanjkam lukavih bludnikah
 Neskvėrnjeno svoje čuvat bitje.

Sto pak i nju něki prevareni
 Traže svojom opakom naměrom
 Štermoglavit u morje od zalah,
 Neće', neće za rukom im pojtí,
 Ako Bog da i sreća junačka!
 Prie će se sami pokajati!,
 Neg li njojzi obraz ukaljati.
 Dojt će onaj Vidov-dan zaisto,
 U kom će se znati i viděti,
 Ako već se nezna i nevidi,
 Tko je vĕra, tko li je nevera,
 Tko se za dom i za narod stara,
 Tko l' mu bitje podkapa i hara;
 Tko je vĕran *Kralju* i *Ustavu*,
 Tko l' si traži u neslavi slavu?

Oba plašta jesu izvezena,
 Izvezena jedne boje granam! —
 Obšivena jedne boje rancim!
 Obća boja obćeg je značaja,
 Obće ćudi i čina zlamenje.
 A u čem se obe seje slažu,
 U čem njih se porod odlikuje,
 Jest: junačtvo i hlepnja za slavom;
 Jest: nevoljnom svagda smilovat se;
 Jest: za pravdu život položiti;
 Jest: najvećih makar u nezgodah,
 Stalna biti i vesela sĕrca.
 To je značaj obiuh sestarah,
 To zlamenje obće boje njihne. —

Červena je ta boja njihova,
 Boja krasna, boja krépko-jasna,
 Slika prava od žrvota zdrava!
 Neznaš kog je lepše pogledati,
 Pomladjene il' stare sestrice,
 Il' dečicu il' unučad njihnu,
 Jel' im lepše oprave gledati,
 Il' milije govore slušati.
 Pristupiš li bliže k' sestricama,
 U očih im suze od radosti,
 Na čelu im veselje pisano.
 Sad ponosno pogled obaraju
 Na nebrojno oko sebe množstvo
 U razkošju plivajuć majčinu:
 Sad ga bace put neba vedroga
 Šaljuć Bogu zahvalne uzdahe;
 Sad ga opet amo k' jugu toče,
 Amo k' jugu, a onam' k' zapadu,
 Kano da bi koga izgledale,
 Kano da bi na kog očkikale.
 Kraj veselja svega i radosti
 Opazit je ipak nemir neki,
 I briga im da na sèrcu leži.
 A to isto i reči svēdoče.
 Prisluhneš bo što potajno šapću:
 Čuješ znana ponavljat imena,
 I vapat ih: „ah mile sestrice!
 „Kad će ono srećno doba dojtì,
 „Gdē ćemo se moći sastajati

„Bez ikakva straha i bojazni,
 „I gerlit se zajmno i tešiti
 „I o dobru mile dece naše
 „Ukupno se posavetovati! —
 „Al' kad nam već dojtí nemogoste,
 „Hvala ipak na ljubavi onoj,
 „Kuju seje tim nam izkazaste,
 „Što ste svojih po čedah nam mile
 „Svoju želju i volju javile.
 „Nek vam ona u povratku kažu,
 „Kako smo ih rado dočekale,
 „Kak med njima i med našim čedam
 „Nečinimo nikakve razlike,
 „Al' i Bog je svėdok nam s' nebesah
 „Kak sve ono za naše smatramo
 „Bilo dobro, bilo zlo sestrice!
 „Štogod samo čujemo i znamo
 „Da se za vas il' prot vama radi!
 „I kakve mu molitve šaljemo
 „Da već jenput smiluje se nama,
 „I ukloni sve zapreke one,
 „Kuje su nas na toliko dugo
 „Jednu drugoj, jao! odtudjivale.
 „I na radost našu čini nam se
 „Da počima uslišat nam moljbe
 „Dirnuv serce od dečice naše,
 „Da se veće naš na glas okrenu
 „I zajmno se za svoje priznaju,
 „Iste kėrvi, porekla istoga,

„Istog roda, istoga plemena.
 „Eno! eno! Bog nas uslišao,
 „Novi dnevi nam se ukazuju!“ —
 Tim se krenu s' mēsta uzvišena
 Ter s' upute medju mnoštvo silno.
 Bože mili, divna li prizora
 Da je kome stati te gledati.
 Široko je polje na okolo,
 Visoka je gora vinorodna,
 Duboka je s' potočkom dolna;
 Kudgod samo oko dopert može,
 Sve je, sve je ljudstvom pokriveno,
 Muško, žensko, malo i veliko,
 Staro, mlado, 'z bliza i 'z daleka,
 Neobični na pir se sgernulo,
 Na veselje majci Slavonii
 I Hervatskoj mīloj sestri njenoj,
 Koje novim događajem ovim
 Zajmnu ljubav boljma utverdjuju,
 Biv' i onak, kako pēsnik veli,
 „Ko dvē bližnje jednog debla grane,
 „Jedna tako za drugu svezane,
 „Da tko jednom samo od njih strese,
 „S' obadvih voće osiplje se.“



Vi već znate valjda, bratjo draga!
 Koi to je lēpote Sremice,
 Koi to je zaručnik izbrani.
Imenom se njegovim oziva

Sva prostrana domovina Slavska
Od istoka tia do zapada,
Od severnih do južnih stranah.
Njega želi tko je za našinstvo,
Njeg se boji tko je za tudjinstvo,
Golem stup je on domovnih pravah;
Čvrst branitelj naroda slavskoga,
Věr ljuvitelj jezika njegova;
Vėran domu, vėran kralju svomu;
Volje važne a reči je snažne;
Bistra oka, a uma duboka;
Mila stasa, a ljubka obraza:
Reč u jednu majkin sinak pravi!
Reč u jednu Baron KULMER FRANE!

Oj Srećnice mlada udovice!
 Blago tebi i dečici tvojoj!
 Ako budeš znala ga cėniti,
 Ljubit će te kano dušu svoju!
 Staroslavna majko Slavonio!
 Eto t' sinka za kakvim oddavna
 Suze roneć uzdisala jesi.

Eto tebi sunca od zapada,
 Koje će te staricu grijati,
 Kad opori sever se obori. —
 Čudne bratjo, božje providnosti!
 Koji svoje da dostigne svėrhe,
 Istu narav svom u teku smete,
 I drugi joj pravac opredeli.

Koliko sam putah vapijao :
 O istočne moga doma strane ,
 Strane negda tak svētle i sjajne !
 Što l' ste tako jako sagrešile .
 Da , odkud bi sunce sjat moralo
 Svojim tracim sve osvjetljujući :
 Tamo sve je još ko u mērtvilu ,
 I jedva se istom po gdēkoji
 Iz duboka sna prezat počima ,
 Gdē Danica već je davno svoje
 Na zapadu pomolila lice ,
 Gdē se eno — o čuda drugoga ! —
 Od zapada Zora ukazala .
 Koliko sam putah zavapio :
 Sta l' je uzrok tomu Bože dragi !
 I kao da bi glas mi s' gor došao :
 „*Nesloga je uzrok zlu svakomu.*“
 Oj neslogo nigdē te nebilo !



Al' da ljutu ranu neponavljam ;
 Vratimo se medju mnoštvo silno ,
 Nerazlučne slēdimo sestrice ,
 Nebi l' tamo u vesclu društvu
 Koji melcm za tugu si našli .
 Nevaram se . Lēpotu Srēmicu
 Druge seje krasno opravile ,
 Jedna seja od Virovitice ,
 Druga seja od Požege bēle .
 Njih mi služe poslušna dēčica

Hitro skakćuć po zeleno travu
 Ko jelenčad okol' košuticah.
 Znamenje je od bezopasnosti,
 I bërzine spást se u nevolji,
 Sebe spásti, a drugom pomoći;
 Zlamenje je toga jelen-zvërče.
 A Srëmica to je dosta putah
 U životu svomu pokazala.
 Tko nebrojna ona napadanja
 Sa svih stranah širokoga svëta
 Na bogate nje nepozna dvore?
 Koji pësnik pripravnost neslavi,
 Kojom bratji na Grobnik priteče,
 I pomože Tatarë razbiti,
 Beli kralju krunu obraniti,
 Da li istu iz rukuh nemilih
 Strašnoj smërti ujagmit mu glavu.
 Takvih činah posle prot Turčina
 Neizmërni broj se navest može.
 Za to ona i nosi na persih
 Velorožna i dična jelena. (**

*) Vid. Časopisa. „Kolo“ knjig. I. Grobničkopolje, gdje slavni pësnik napominje; a Ivana Svecara „Ogledalo Ilirije,“ gdje trudoljubivi naš Nestor obsirno opisuje poraz Tatarah na jelenskom, odtad grobničkom polju u Primorju; i kako su se tri brata: Kreč, Rak i Kupiša sa svojimi Srëmci pokazali, i od Bele Kralja nadareni.

***) Gerb Srëmski jest: Jelen pod velikom jednom jelom ležeći po kralju Vladislavu II. darovan 1496. kojom prigodom i Slavonci u svom gerbu dobiše drugu junačku zvezdu za vekovitu uspomenu hrabrosti one i žërtvih, kojimi su Slavonci i Srëmci iz svoje domovine Turke protërali, i sami sebe

Na persa joj dakle seje metju
 Dičan ures, bërzonog — jelena.
 Drugo ruho krasno i bogato, —
 Boja mu je i modra i bëla, —
 Sprotkivano i srebrom i zlatom,
 Tankom sèrmom, što joj doma raste,
 Uz vinovu penjuć se lozicu. (*
 Sinu mlada u opravi Srëmka,
 Kano jarko u prolëtje sunce,
 Lëpa ti je i onak od sebe,
 Da slikara ni najvëštiëga
 Lëpšu nebi kist opisat znao.
 Oko je se nagledat nemože!
 Ako igda dvë različne stvari
 Hip u jedan jedno biti mogu:
 To je bratjo, Srëmicu viditi,
 Nju viditi i rob njezin biti.
 Premda vërsnih ni drugim joj sestram
 U lëpoti nij' na svëtu Vilah,
 Ipak ona tak' ih sve nadsiva
 Kò što druge Danica zvezdice.
 Nije čudo, što toliki za nju
 Od nekad se jagmiše narodi;
 Što rad nje se tol'ko kàrvi proli,

obranivši, tako rekuć, cëli Sëver i Zapad od pogibeli
 za onda izbavili. — Vid. Bačke Vile Svez. 2 str. 180.

*) Pišu nekoi stari: da u Srëmu zlato, premda ne čisto,
 na podobje od tanačkog šibja, osobito oko tersa ovito
 raste. Valjda na toli obljudjena kod našeg naroda „Sër-
 ma“ koja rëč s' rëčmi „Syrmium, Syrmin, Srëm“
 i. t. d. sravljena? —

I tolike sile se stratiše :
Nju bo imat i svojom nazivat
Kom narodu, komu li junaku
Svim pred svetom nebi slava bila ?

Veseli se novi Zaručnice !
Tebi svaki záviditi mora.
Ljuba t je lépa i bogata ,
Blage ćudi a serca dobroga.
Ako l' ima što na sebi jošte
Od tudjinskih ružnih običajah ,
Tvoja mudrost lahko ć' iztrèbiti,
Jedno s' drugim srètni ćete biti! —
Al vidimo šta se dalje radi!

Opravljenu tako Sremku mladu
U odeći dosle još nikada
Nevidjenoj na kćerci milenoj,
Gledeć stara majka Slavonia,
Uze mi ju za belunku ruku,
Pa potajno da nitko nećuje, —
Nu je čulo uho pèšnikovo,
Komu ništa izbeći nemože —
Ljubkim njojzi progovara glasom :
„Kćerko moja, prie od žalosti,
„A sad majci suzo od radosti!
„Evo davno danak ožidani,
„U kom ću te moći povèriti, —
„Za kakvom sam vapijala — ruci,

„Ruci kćerko krèpkoj i sigurnoj,
 „Koja će te i gerlit i braniti.
 „Neću, neću da ti sve ponavljam,
 „Stono sam ti često govorila;
 „Al' što svagda ti nisi činila.
 „Nema gorje na tom svetu stvari
 „Neg' je čovæk sam sebi nevěran.
 „Ti znaš veće kud sam udarila.
 „Nemoj kćerko, takoti ljubavi
 „Kojom sam te njegovala mladu,
 „Nemoj više ucviljivat majke!
 „Spomeni se svoga roda silnog,
 „Ostan věrna svojoj kćervi slavnoj.
 „U nevěre, znaj, noge sũ kratke,
 „I berzo se u trag joj unidje.
 „Za čim teži, ono nedostane,
 „A izgubi što je ostavila,
 „Pa eto joj sramote gotove. —
 „Mudroj glavi jedno oko dosta!
 „Neću dakle mnogo govoriti.
 „Sila može mudra ženska glava:
 „Od nje visi sva sreća domaća,
 „Koja nigda izostat joj neće
 „Doklegod se po onom uzvlada:
 „*Nemoj danas ti ništa činiti,*
 „*Ceg bi sutra mogla se stidit.!*
 „Čuvaj onog, kog ti nebo daje,
 „A najbolje čuvat ćeš ga sebi
 „Ako sebe njem budeš čuvala.
 „To nek ti je dosta opomene.“ —

Rěčmi stare kćer ganjena majke
 Pada pred njom dole na kolěna
 Suze roneć moli oproštenje,
 Oproštenje i blagoslov majčin.
 Obećaje i višnjim se kune
 Da će čuvat opomene mudre.
 Uzhitjena od veselja majka
 Ruke širi u čelo ju ljubi,
 Desnu svoju na glavu joj stavlja,
 Milu kćerku glasno blagosiva:
 „Višnja ruka svagda te vodila!
 „S'tobom božja svud milost hodila'
 „Svom u novom braku, novom vojni
 „Porod kćerko radjala dostojni!“
 To mi gleda Hrvatska sestrica
 Druga Sremki po udaji majka,
 Od milinah suzam se univa,
 Dragom kćercom već Sremku naziva.
 Mahnu rukom svojim pratiocem,
 Oko nje se sleti mnoštvo silno
 Od dečice i od unučadi.
 Jedno ovo, drugo nosi ono.
 Mislio bi, da si u Parizu,
 Il' bogata usred Sarajeva,
 Kad pogledaš skupocene stvari.
 Lěpo li je bilo ti gledati,
 Lěpo gledat, a lěpo slušati
 Kako svoju nova majka kćerku
 Am' daruje, amo uputjuje:

Koliko će biti uzovnikah ,
 Šta li kome prikazat inade
 Po starinskom krasnom običaju ,
 Da se nitko potužit nemože.
 To nečini, ko da bi mislila
 Da nevěsta ruhom je oskudna.
 Zna bo ona , ne koga uzima ,
 Već za koga sina daje svoga,
 Ne, kog beše u dvore si vodi,
 Već, kud mili sinak joj dohodi. —
 Nu mi ona snašicu daruje
 Od milosti i od običaja :
 Da joj svoju ljubav posvedoči
 I pokaže da gazit netreba
 Što su dobrog uveli nam stari :
 Blagim pako rčmi ju svetuje ,
 Što bi rada i serdcem i dušom.
 Da nevěsti lep i onak' obraz
 Pred svatovi još bolje zasvetli.
 Svati bo su sve izbrana lica.
 Što je većeg i odličniega ,
 Sve je zvano, sve se očekuje :
 Tko za kuma , tko za svata starog.
 Tko lahganac pako za đevera ,
 Tko za ovu, tko za službu onu.

Dok su majke — rodjene sestrice,
 S' milom tak' se zabavljale kćerkom ,
 Sad joj skladne opomene dajuć ,
 Sad ju gerleć, sad ju darivajuć ,

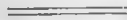
Nevestine drugarice mile,
 Posestrime na okolo Vile;
 I ljubljena oda svuda bratja,
 I od bratje znanci i drugovi,
 Sve skupljeno malo i veliko.
 Nakitjeno, krasno opravljeno,
 Da ih brajne, pregledat nemožeš,
 Ni pregledat, nit ih se nagledat,
 Novi prizor oku otvoriše
 Sa pëvanjem svojim i igranjem,
 Sve u slavu radosnoga dana,
 Sremke seje novoga venčanja.
 Odëlo im različita kroja,
 Razna kroja, jednaka mu boja.
 Po iztočnu jednim je šiveno,
 Podugačko nešto i prostrano,
 Ponespretno malo bit se čini,
 Al se vidi rodu pristalije,
 Za to valjda većinom milije.
 U drugih je šav zapadnih stranah, (*
 Kakvog nose zapadni narodi,
 Učitelji sveg prostranog svëta
 U svem što je krasno i veliko.
 Za to valjda i kroj obljubjeni

*) Da se po „istočnom kroju“ Gerčko-slavenska, il' obično Cyrilska, po zapadnom pako Rimsko-slavenska slova razumiu, ovdë lahko će svaki čitatelj dokučit. Buduć da prvih ovdašnjaja tiskarna još neima, zato, nemogaše se po namëri u ovoj pësmici i jedno i drugo pismo, radi veće uzajemnosti upotrëbiti.

Iz štovanja pram tolikim pukom.
Al' i onak kada ga pogledaš,
Što mu drago drugi govorio,
Od prvog je oku prikladnii.
Nu nek sudi svak' po svojoj čudi.
Dosta, da je bezumnost bezkrajna
Zbog različna kroja na odělu
Da se bratja medjusobno merze.
A to vele, da je dosad bilo,
I da još se po gdě što nalazi.
O za boga! i pobogu ljudi!
Dokle ćete same sebe gristi,
Sami sebi jade zadávati,
I podkápat jedan pod drugime?
Al' tog ovdě u množtvu toliku,
Tog merzenja hvala Bogu nema!
I nigdě ga u rodu nebilo!
Nek s' oblači kako komu drago.
Po obličju, dělu i govoru,
Ovu l', onu l' imali odoru,
Bili ovom il' onom u kraju,
Uzajmno se bratja poznavaju.
Jedan drugom u zagerljaj leti.
To je onaj svez naravi sveti!
Kog, tko neće čuvat i štovati,
Da ga nije ni rodila mati! —

Blago vama starice sestrice,
Vi ćete se preporodit čisto,

Jer ste ono vreme dočekale,
Za kojim ste toli vapijale!
Ej! možete l' bez suzah gledati,
A bez suzah od radosti mile,
I sretniju u budućnost nade!



Bez razlike spola i uzrasta,
Bez razlike stanja i imanja,
Bez razlike odeće il' kraja,
Il' kakvagod drugog običaja:
Jedni drugim desnice pružaju.
U jedno se svi kolo hvataju
Svi se skupa gerle, celivaju,
Obću sreću, radost uživaju:
Jedni drugim tvrdu veru daju,
Medjusobnu ljubav obećaju;
Sad na zajmnu s' probudjuju slogu,
Sada višnjem zahvaljuju Bogu:
Sad uplitju u svoje pesmice
Jasno Kralja preblagoga lice;
Sad u svojih govorih vatrenih
Slave dvoje Novozaručenih:
Sad uz diple mužkarci junački
Priklapati stanu po starački
Ili bolje po duhu novomu
Kažuč ljubav pram rodu i domu:

Hajde bratjo hajd ovamo
Naše kolo da igramo.

Na daleko nek se čuje
Da Slavonac rod miluje ;
I široki svēt nek znade ,
Da on dom svoj rad imade ,
I tko hoće neka gleda ,
Da s' on gazit nikom neda !

Haj de ! haj no !

Haj Slavonski brajno !



Tko neljubi svoga brata
U kolo se nek nehvata ,
Za kolo su složne noge ,
Bez ljubavi nema sloge ,
Haj de ! haj no !
Haj Slavonski brajno !



Haj de ! haj no !
Haj Slavonski brajno !
Ništa mi se ti neboj
Za mileni jezik svoj ,
Ni za jezik , ni za dom ,
Svoji ćemo bit u svom !

Pod nikim ,

Sa svakim !



Hej Slavonci krasni momci!
 Hej Hrvati vĕrni brati:
 Dalmatinci hrabri sinci!
 Hej Bošnjaci vi junaci!
 Hej Šerbline ti vĕrlini!
 I ŝtograd je slavske kervi
 Am na jugu, neka vervi,
 Nek se diže, nek se miče,
 Nek radosnim glasom kliče:
Hvala Bogu višnjemu
Što on rodu našemu
Sroju milost daje
Da već gor ustaje;
Što mu šalje ljude
Da ga od sna bude!

* * *

I vi mile seje naše,
 Am' ručice nježne vaše;
 Nemojte nas vi izdati,
 I mi ćemo nadvladati,
 Ma paklene iste sile
 Proti nam se oborile.

Hajd' no! haj de!
 'Tko se od nas najde,
 Te neljubi mili dom,
 Nedajte mu k' licu svom.
 Nije vĕdan, nije ne
 Da g' Slavonka poglene! —

* * *

Sad vilinski svoj glas ženske puste.
Kog on nebi u serce dirnuo
Nije vredan da ga zemlja noša:



Na stran pizma,
Na stran zloba,
Nastalo je
Drugo doba!



Svlači meržnju
Svatko kletu!
Svak oblači
Ljubav svetu!



Medju nama
Već od sada
Neka mila
Sloga vlada!



Domovino
Draga mati!
Niš se nemoj
Ti bojati!



Ruka naših
 Od sinovah
 Branit će te
 Od okovah'

• * •

Verne tebi
 Svako doba,
 Verne ćemo
 Bit do groba!

* * •

Ako b' istu
 Smert trebalo
 Terpit za te:
 Još je malo!

* * •

Tko te majko
 Neljubio:
 Taj od neba
 Proklet bio!

=====

Sad ukupno izmešanim glasom, —
 Slušo bi ih i gladan i žedan, —
 Stanu hvalit od zemlje vladara
 I svoju mu obećavat ljubav,
 U naknadu za ljubav toliku,
 Sve izmence ovak popevajuć:

• * •

Kralju navěk kraljevaol!
 Sto si milost tu nam dao,

I takvog nam šalješ Otca,
 Takvog Kralju! branioca.
 Sad vidimo naših dedah
 Na zasluge da se gleda.
 To videć se veselimo
 I pokazat teb' želimo
 Da i naših još u žilah
 Nije kerv im usahnila:

Samo Kralju, brani nas,
 Pa ma svēt se dig'o vas
 Ništa 'Ti se, niš neboj
 Dokle porod naš je Tvoj

Koju vĕrnost, ljubav koju
 Za prejasnu kuću Tvoju
 Stari naši pokazaše
 Kad svoj život za nju daše,
 Isto za Te krepka ruka
 Činit hoće od unukah;
 Mi ćemo 'Ti radjat lave
 Vredne dedov naših slave;
 Sto životah za 'Te dati
 Za diku će svak' dĕržati:

Samo Kralju brani nas,
 Pa ma svēt se dig'o vas,
 Ništa 'Ti se, niš neboj
 Dokle porod naš je Tvoj

To gledajuć majke i sestrice,
 To gledajuć i to slušajuć

Od radosti u suzah plivaju,
 Te dečicu redom celivaju,
 Majke decu u čelo vitežko,
 Deca majke u biele ruke.
 Al' eto ti glasonoša leti,
 Te kazuje da Zaručnik ide.
 Zaost'o je kod glave verhovne
 Svih okolnih duhovnih pastirah,
 Kod jedinog dosle doma dragog
 Kod jedinog i jakoga stupa,
 Kod KUKOVIĆ JOZIPA Biskupa,
 S' kojim nam ga, osim domoljubja,
 Još i sveto prijateljstvo veže;
 I on će ga, glasonoša veli,
 Sam s' nevestom blagoslovit Srećkom,
 I u svoje primit ruke svete,
 Zavet njegov i svetu zakletvu:
*„Da će svoju mladu Zaručnicu
 Ljubit, hranit, i oda zla branit.“*
 Tko bi, tko bi dvoumiti smio
 Da to jesu radosna zlamenja,
 Od srećnije majko domovino!
 Od srećnije budućnosti tvoje!

Te na glase sve u klik udari,
 Iz nebrojnih gerlah sve zaječi
 Milim rečmi „Živio! Živili!“
 Tad iz mnoštva najmudrije glave,
 Najmudrije i najuglednije
 Izberu se da idu pred Njega,
 Jedni tia do biskupskog grada,
 Da već onde naklone se Njemu
 Kao Otcu odsele svojemu:

Drugi da ga smérno dočekaju
 Na mejašu Srēmačkih dobarah;
 Opet drugi, kad ulazit staue
 U biele nevēstine dvore.
 U dvorovih pako nevēstinih
 Takvih nije još pripravah bilo,
 Kako što su sada učinjene,
 Al' tko sve bi mogo opisati
 Čas u kratak, a u pēsmi kratkoj.
 Stērpite se samo bratjo draga,
 Da vam kažem kako je došao.

Gledaš ljudstvo, koje se sletilo:
 Mislio bi više svēta nema.
 Gledaš konje, što pod konjanicih,
 Opravljene u srebru i zlatu;
 A što opet pod karucih silnih
 Obšivenih svilom i kadifom,
 Misliš, više nema ih na svētu,
 Nit' ih više, ni lēpših ni žeštjih.
 Stani samo, pa se čudi svemu!
 Tutanj stoji hatah i karucah;
 Rukka stoji velikih mužarah
 Na različnih naperenih mēstih!
 Sto je koji odbor govorio,
 Kim li rečmi Njega pozdravio,
 Nit se moglo od radosne vike,
 Nit se moglo čut' ni razumēti,
 Nit se može sve na pamēt kazat.
 To sam mogo samo razabrati,
 Jer i mnoštvo sve je stalo mirno,
 Mirno stalo, te mirno slušalo,
 Gdē nekoliko izbrane momčadi,

U lepoti da im versnih nema;
 I nekoliko mladih lepoticah,
 U krasoti ravnih najti nećeš,
 Bi vam Vile iste zastidile,
 U svečanih u svojih opravah,
 Da ih s' oko nagledat nemože,
 Izidjoše izsrēd množtva silna
 Pred idućeg u slavi Slavnoga,
 Ter čarobno — vilinskime glasom
 Malenu mu pesmu izpevaše;
 Malena je, kad se reči broje,
 Al' velika, kad paziš što veli.
 Malo, rekoh, malo mu pevaše,
 Al' u pesmi mnogo mu kazaše.
 Ovak oni, — kolo uhvativši,
 Predstavljajuć onu slogu blagu,
 Onu slogu i ljubav serčanu,
 Koja treba da cel narod veže, —
 Sve okolo tiho je i mirno:

Zdravo slavni
 Zaručnice
 Čuj šta rod ti
 Po nam kliče:

* * *

O verhovni
 Nam Župane!
 Dobro u ove
 Doš'o strane!

* * *

Srētan kod nas,
 Srētan bio,

Ljubu sretnu
Učinio!

* * *

Ravno travki
Ka se kretje
U nastavše
Pramaletje:

* * *

Nek se dugog
Iz čamila
Domovina
Digne mila!

* * *

Pod mogućih
Krilih Tvojih
Narodnost nam
Nek obstoji!

* * *

Nek se vrati
Krepost stara,
Neka novi
Svet se stvara! —

* * *

To u svih valjda ime bjaše,
Jer velikoj po tišini onoj
Na hiljade zaori glasovah:
Tako, tako *Kulmer* naša Slavo!

Tako bio i sretno i zdravo!
 Kraj nebjase od radosti kliku.
 Ovaj veli: „*Zivio Kulmeru!*“
 Onaj viče *Vivat, vivat Kulmer!*
 Tak odose u biele dvore
 Pevajući, konje igrajući.
 Zaručniku, da bi i nerek'o
 Na mudrom se čelu čitat može,
 Iz očuih vidit mu iz blagih:
 Da je spravan sve ono činiti
 Što se od njeg želi i očika.
 Ljuba mu se, čim ju je smotrio,
 Tak u srece i dušu uvukla:
 Da u svakoj na okolo travki
 Njeno gleda ime napisano,
 Njeno motri lice izrisano,
 Jedva čeka da se venča s'njome!
 Blago njojzi i dečici njenoj,
 I staricam obadvema majkam! —
 Pod njegovim krèpkim upravljanjem
 Dignut će se, što su oborile
 Hude ruke zlo-kobnih vremenah:
 Razvaline suzam oplakane,
 Silnih negda prestolja Carevah!
 Tako valjda čitajuć u knjigah
 Od budućih svog naroda stvarih,
 Izmed množtva jedan vitka stasa,
 Vitka stasa, a vilinskog glasa,
 Da se ori svuda na okolo,
 Da se čuje po svoj domovini,

Da mu plëska malo i veliko,
Ovak pëva, ovak bratju hrabri:

* * *

Oj Slavouci bratjo moja draga!
Nebojmo se ni iz pakla vraga.
Il' on s' desna ili s' lëva bane,
Od junačke naše ruke pane!

Samo krëpko,
Samo složno,
Složnoj bratji
Sve je možno:

Gdë je sloga, i pomoć j' od Boga!

Tako pësnik; a mnoštvo za njime,
Gromkim glasom pësmu ponavljajuć.
Ter odoše u biele dvore
Razsvëtljene, kò da su u ognju.
Na prozorih zvezde izrezane,
I mladjadi med njima mësëće,
Za zlamenje pomladjene srëće.
Izmed njih se svëtle krasna slova
Od imena Zupan-Kulmerova.
U narodnih izražena bojah.
I dotle vam bratjo pësma moja!

— S. J. G. L. I. S. T. —
JOSIPA JURJA STROSSMAYERA
U OSIJEKU
GRADSKA I SVEUČILIŠNA
KNJIŽNICA OSIJEK



886.2-1

TOP

v